

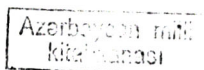
**AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ
AZƏRBAYCAN DÖVLƏT MƏDƏNİYYƏT VƏ İNCƏSƏNƏT
UNİVERSİTETİ**

I Türkoloji Qurultayın 90 illik yubileyinə həsr olunur

**TÜRKSOYLU XALQLARIN MUSİQİ MƏDƏNİYYƏTİNİN TƏDQIQI
PROBLEMLƏRİ**

**XV Beynəlxalq elmi – praktiki konfransın
materialları**

*Konfrans Azərbaycan Respublikası Nazirlər
Kabinetinin 05.02.2016 – ci il tarixli 17/17/4939-11 sayılı
razılıq məktubuna əsasən Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirinin 26.02.2016 – ci il tarixli 120 sayılı əmrilə
Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət
Universitetində keçirilmişdir.*

Bakı – 2016

TÜRKSOYLU XALQLARIN ORTAQ MƏDƏNİYYƏTİNİN İNKİŞAFINDA NAĞILLARIN ƏHƏMİYYƏTİ

Açar sözlər: *Türk xalq nağılları, Yücel Feyziyöglu, Nağıl qəhrəmanları, Türk dünyası qardaş nağıllar seriyası, Qrim qardaşları, Anderson, Cırtıdan, Çınarbay, Gülnarcan, Cizgi filmləri*

Türk xalqlarının ortaq mədəniyyətinin mühüm parçası şübhəsiz nağıllardır. Hər bir cəmiyyətin inkişafında və formalaşmasında xalq nağıllarının və dastanlarının əhəmiyyəti əvəzsizdir. Bu baxımdan türk xalqlarını bir birinə bağlayan, onları ortaq dəyərlər üzərində birləşdirən nağıllar və nağıl qəhrəmanları min illər boyu yaşamaqdadır.

Müasir türk yazıçısı və nağıl araşdırmaçısı Yücel Feyziyöglu son 40 il ərzində türk xalqlarının minlərcə nağıllarını və dastanlarını incələdi. Hər türk topluluğunun məşhur və təsiredici nağıl qəhrəmanlarını seçərək müasir psixologiyanın ehtiyaclarını nəzərə alaraq onları yenidən yazdı. "Türk dünyası qardaş nağıllar seriyası" adı altında toplayaraq 30 kitab hazırladı.

Belə bir çalışma hələ 1696-cı ildə fransız Çarlz Perrault, 1812-ci ildə alman Qrim Qardaşlar, 1826-cı ildə rus Aleksandr Afanasyev, 1853-cü ildə danimarkalı Anderson, 1890-cı ildə ingilis Jozef Jacobs tərəfindən həyata keçirilmişdir. Bizdə isə 1828 ildə Azərbaycanın parçalanmasından sonra Şərq və Qərb türk yurdları arasında mədəni əlaqələr zəifləmiş, Şərqdə qalanlar rus və çin mədəniyyətinə istiqamətlənmiş, Qərbdəkilər isə Qərb mədəniyyətinə yönəlmişlər. Təəssüflər olsun ki, türk nağılları bağlı qalmış, üstündə az çalışılmış, mədəni varlığımız unudulmağa tərk edilmişdir. Bu gün uşaqlarımız xarici mədəniyyətin təsirindədir. Peter Pan, Hörmüçək adam, Pinokiyo, Çəkməli pişik, Harri Poter kimi bütün Qərb nağıl qəhrəmanlarını tanıdıqları halda qardaş türk nağıl qəhrəmanlarını tanımırırlar. Ər Tapıldı, Şirincə Şeşən, Yarı Qulaq, Usta Nəzər, Cırtıdan, Çınarbay, Gülnarcan, Şilk Burun ilə Bilk Burun və s. kimi nağılları heç eşitməmişlər.

Son yüz ildə Qərb ölkələri nağıllarını bütün dünyaya yaymış, radio və televiziya başlayaraq, bu nağılları filmlər, tamaşalar, kitablar, CD, DVD-lər və cizgi filmləri vasitəsilə bütün dünya uşaqlarına təsir göstərmişlər. Bu baxımdan "Türk dünyası qardaş nağılları" kitab seriyası uşaqlar və ailələr üçün son illərdə hazırlanmış ən dəyərli çalışmalardan biridir.

Bu kitab seriyası Türkiyə türkcəsi ilə hazırlanmışdır. Yazıçı və araşdırmaçı Y.Feyziyöglu tərəfindən almanca da tərcümə edilərək Almaniyada nəşr edilmişdir. Nağıllar toplusunun hər bir türk xalqının dilində nəşr edilməsi türk dünyası uşaqları arasında nağıllarımızın və onların qəhrəmanlarının tanınmasına və ədəbiyyatımızın və mədəniyyətimizin daha da yaxınlaşmasına xidmət edir.

Ədəbiyyat:

1. I.N. Abbasov. Elmi araşdırmalar. "Filologiya, tarix, incəsənət" toplusu-№4. Bakı. "Elm" nəşriyyatı-2001.
2. Xalıqov F. Azərbaycan dilinin folklor anomastikası. F.e.d alimlik dərəcəsi almaq üçün təqdim edilən dissertasiya. Bakı 2001, səh 208
3. T. Haqverdiyev. Bədii-kütləvi işin təşkili və metodikası. Bakı-1992.